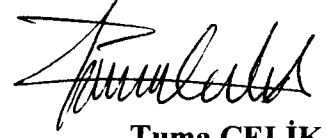

5265
Tarih: 05.02.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 05.02.2020

Tuma ÇELİK
Mardin Milletvekili

Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 29/09/1988 tarih ve 38 sayılı kararı ile Kentsel Sit Alanı olarak ilan edilen Diyarbakır Suriçi'nin 6 mahallesinde 2 Aralık 2015 tarihinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı bugün 4 Şubat 2020 tarihi itibarıyla devam etmektedir.

17 Ocak 2020 tarihinde Mimarlar Odası, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, Şehir Plancıları Odası Diyarbakır şubeleri ve Dünya Miras Alan eski Yönetiminden oluşan teknik heyetle birlikte alanda inceleme yapılmış. Heyet tarafından Uydu görüntüleri üzerinde yapılan çalışmalarda *'alandaki yapılar tank ve topla dövülmüş olsa da, asıl yıkımın çatışmalardan sonra alandaki iş makineleri ile yaratıldığı'* belirtilmiştir.

Heyetin açıklamalarından sonra Dört Ayaklı Minareye ilişkin kamuoyuna yansıyan iddialar yaşanan usulsüzlükleri bir kez daha gözler önüne sermektedir. İddialara göre; Vakıflar Genel Müdürlüğü yetkisindeki tescilli yapılar arasında olmasına ve hiçbir yetkisi olmamasına rağmen kayyım yönetimindeki Sur Belediyesi, Dört Ayaklı Minare'nin Çevre Düzenlemesi için kireç, çimento, poli karbon ve profil alımları yapmıştır. Alımlar Aras Gezi Turizm Seyahat Oto. İnş. San. Ltd. Şti. ile Ezel Sosyal Hiz. İnş. Gıda. Turz. Tic. ve San. Ltd. Şti. Adli kayyım döneminden en çok iş alan iki şirket üzerinden yapılmıştır.

25/5/2

Bu bağlamda;

1. Odanın uydu görüntüleri üzerinde yaptığı çalışmalarda alandaki yapılar tank ve topla dövülmüş olsa da, asıl yıkımın çatışmalardan sonra alandaki iş makineleri ile yaratıldığı tespit edilmiştir. Bu durum hem kentsel dokuya zarar vermiş hem de yerinden edilen Sur sakinlerinin evlerine geri dönüşünü engellemiştir. Bakanlığınız heyetin incelemelerine ve bu konuya ilişkin bir açıklamada bulunacak mı?
2. Onlarca Sivil mimari örneği yapı(korunacak çevresel değerli yapılar ve müdahale edilerek korunacak çevresel değerli yapılar) yıkılmıştır. Yıkılan yapılara ait orijinal yapı malzemeleri alanda bulunamamıştır. Orijinal yapı malzemeleri nerededir?
3. Alanda yeni yapıların alt yapısı için iş makineleri ile ciddi derinlikte kazıların yapıldığı, Sur'un arkeolojik katmanlarının tahrip edildiği görülmüştür. Bu tahribatın sorumluları Bakanlığınız tarafından araştırılacak mı?
4. Alanda yapılan yeni yapıların özgün geleneksel Diyarbakır mimari dokusuna aykırı, tamamen bazalt kaplı betonarme yapılar olmasının, geleneksel Sur mimari evlerinin belirgin özelliklerini taşınamamasının sebebi nedir?
5. Raporda aynı zamanda yeni yapıların cephesinde yapıştırma yöntemiyle kullanılan bazalt taşın Diyarbakır'ın özgün bazalt taşı olmadığı belirtilmiştir. Aynı zamanda yapıştırma bazalt taşlarda başlayan dökülmeler uygulama tekniğinin doğru olmadığını göstermektedir. Yapı denetimi yapılmakta mıdır? Denetimler yapıldıysa eğer onay veren kişiler hakkında soruşturma başlatılacak mıdır?
6. Vakıflar Genel Müdürlüğü yetkisindeki tescilli yapılar arasında olmasına ve hiçbir yetkisi olmamasına rağmen kayyım yönetimindeki Sur Belediyesi, Dört Ayaklı Minare'nin Çevre Düzenlemesi işini bu iki şirkete nasıl ihale edebilmiştir?
7. Kesilen faturalara göre, Ezel Sosyal Hiz. İnş. Gıda. Turz. Tic. ve San. Ltd. Şti'ye 12.03.2018 tarihinde 9 bin torba kireç için 79.119.00 TL, 7 bin torba çimento için 79.296.00 TL olmak üzere 158.415.00 TL ödeme yapılan şirket bakanlığınız tarafından denetlenmiş midir?
8. Aras Gezi Turizm Seyahat Oto. İnş. San. Ltd. Şti'ye yine aynı tarihte bin 500 adet poli karbon için 79.296.00 TL, bin 500 adet profil için ise 79.650.00 TL olmak üzere 158.946.00 TL ödeme yapılan şirket bakanlığınız tarafından denetlenmiş midir?
9. Yaşanan yıkım ve 2016 yılında revize edilen Koruma Amaçlı İmar Planı (KAİP) ile yüzlerce yıldır korunan ada, parsel ve sokak sınırlarının değiştirildiği, parsellerin birleştirilerek kütleli ticari amaçlı yapıların inşasına olanak tanımlanmıştır. Kentsel sit alanı olan Sur'un özgün sokak dokusunun ve bütünlüğünün yok olmasına sebep olan 2016 yılı revize edilen KAİP ve onaylayan sorumlular hakkında inceleme başlatılacak mı?